

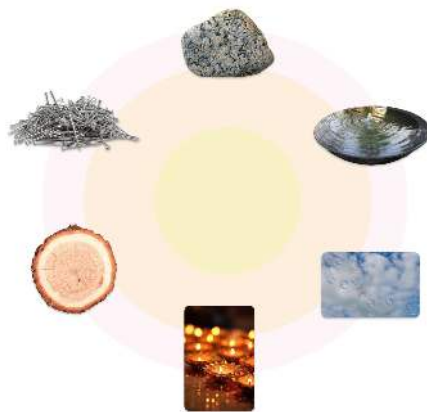
Materialen als inspiratiebron
RhondaSpates.com

Handout bij de Workshop

Materialen als Inspiratiebron

Rhonda Spates

Ritueelbegeleider
Beeldend kunstenaar
rhondaspates.com

bij het 20-jarig Jubileumcongres

Professionaliteit in rituelen
Een schatkist voor leven, liefde en dood.

Materialen als inspiratiebron
RhondaSpates.com

Inhoud	Blz
Deel 1 ~ De creatiespiraal	3
Deel 2 ~ De elementen	5
1. Aarde	6
2. Water	8
3. Lucht	11
4. Vuur	14
5. Hout	16
6. Metaal	19
Bronvermelding	22

Materialen als inspiratiebron
RhondaSpates.com

Deel 1 ~ De creatiespiraal

De creatiespiraal is een creatieproces-model ontworpen door Marinus Knoope. Het beschrijft de 12 stappen, die we zetten op weg van onze wens naar werkelijkheid. We gebruiken de 12 stappen bij de workshop.

De creatiespiraal

- Marinus Knoope, ontwerper en schrijver
- Als weg van wens naar werkelijkheid. Doelgericht
- Als ontdekkingsreis. Kennis vergaren, mogelijkheden verzamelen en onderzoeken.
- Praktisch handboek bij projecten.
- Deze weg realiseer je meestal niet in de anderhalf uur, die we vandaag hebben. Sommige wegen duren een dag, sommige duren jaren.

12 stappen

- **Ontspannen** (tot rust komen, ruimte maken voor een nieuwe opdracht)
- **Wensen** (doelen, dromen)
- **Verbeelden** (visualiseren met al je zintuigen)
- **Geloven** (durven, het erop wagen, ergens voor gaan)
- **Uiten** (je omgeving laten weten wat je wilt)
- **Onderzoeken** (experimenteren, uitzoeken, verzamelen)
- **Plannen** (je wensen, doelen, dromen herinneren)
- **Beslissen** (een keuze maken, wegstrepen wat je niet gaat doen)
- **Handelen** (aan de slag gaan)
- **Volharden** (tegenslagen/obstakels tegenkomen en overwinnen)
- **Ontvangen** (evalueren, heb je je doelen bereikt?)
- **Waarderen** (de tijd nemen om na te genieten, dankbaar te zijn en af te ronden)

Deel 2 ~ De elementen

De elementen komen overal voor in de natuur en zijn soms miljoenen jaren oud.

Over de elementen kunnen we volop associaties maken. Onze verbeeldingskracht en creativiteit zijn daarin eindeloos gebleken.

- We hebben met de elementen allerlei materialen en voorwerpen gemaakt, zoals verf, textiel, klei, kampvuur, huisvesting, gereedschap, sieraden, muziekinstrumenten, kunst, religieuze artefacten en symbolen.
- We hebben er ook allerlei ceremonies en rituelen mee vormgegeven.
- We hebben er oorlogen mee gevoerd en feest gevierd.
- We hebben er verbinding mee gemaakt en er symbolische, emotionele of materiële waarde aan gehecht.
- We hebben het allerlei betekenissen gegeven.
- “Alles kan een symbool zijn. Het gaat om de persoonlijke duiding die je eraan geeft.”

De oud-griekse en chinese elementenleer

In de oud-griekse elementenleer van Empedoclus onderscheiden we 4 elementen: aarde, water, lucht en vuur.

De chinese elementenleer erkent naast aarde, water en vuur ook hout en metaal.

Per element volgt hier een korte beschrijving van een aantal fysieke, emotionele, cognitieve en spirituele betekenissen die ze kunnen hebben. Vervolgens tref je een alfabetische lijst van associaties aan. De lijst is niet volledig en kan natuurlijk eindeloos worden uitgebreid. Je kunt de woorden gebruiken in een mindmap of andere methode. Je kunt er passende verhalen, gedichten en speeches mee schrijven. En je kunt op zoek gaan naar passende woorden, beelden, films en video's. De creatieve mogelijkheden zijn onbeperkt. Elementen kun je goed waarnemen met je zintuigen: je ziet, hoort, ruikt en je voelt wat het doet op je huid en wat je ermee kunt als je het aanraakt.

1. Aarde

Stenen, zand, vruchtbare aarde

Een steen lijkt hard en onvermurwbaar, rotsvast en oeroud. Het kan echter (door erosie, vulkaanuitbarstingen en aardverschuivingen) verkruimelen tot zand en vermengen met gestorven organisch materiaal (planten en dieren) tot vruchtbare aarde waaruit nieuw levend materiaal (vanuit zaden) kan groeien en bloeien. Dit proces duurt soms miljoenen jaren, maar het gebeurt. Hoe dan ook. Alles verandert uiteindelijk, altijd.

Wat betekent dit? Deze gedachte troost. Iets lijkt weliswaar dood, maar verandert in de loop der tijd. Het wordt uiteindelijk een voedingsbodem voor iets nieuws.

De Zandloper is daarin een krachtig symbool.

Gekleurd Zand is ook de basis van allerlei verfstoffen.

Van Lapis Lazuliblaauw en Karmijnrood tot okergeel werden opgelost in vloeistoffen, waar textiel en kunstvoorwerpen mee werden gekleurd.

Associaties

Aardappel

Aardbei

Aardbeving

Aarde (Levende aarde)

Aarden

Aardig

Aardolie

Aardpigmenten

As

Asfalt

Baksteen

Beeldhouwen

Begraven/begrafenis

Berg

Materialen als inspiratiebron
RhondaSpates.com

Bodem
Carry a brick Batu Caves
Compost(eren)
Dal
Diamant (slijpen)
Duinen
Dune
Erosie
Gips
Glas - transparante steen
Grond
Hera = romeinse god van aarde
Kei
Keramiek = gebakken klei
Klei/kleien
Klei/Gezichtsmasker
Kleitabelt
Krijt (op schoolbord)
Kristal
Lava = gesmolten steen
Magma
Meteoriet
Modder gooien
Moeder aarde
Mozaïek
Muddy (Waters)
Muur bouwen/afbreken
Planeet
Plattegrond
Regeneratieve kracht van de aarde
Roadtrip
Rots(tekening)
Rijden
Schuurpapier
Schuren
Steen = dood

Materialen als inspiratiebron
RhondaSpates.com

Steendruk
Stempel
Stenen tijdperk
Stenigen
Straat
Strand
Terra cotta
Veraarden
Verstenen
Verzanden
Vruchtbare aarde
Wereldbol
Woestijn/sahara
Zaaien
Zandkasteel o
Zandloper = tijd
Zand in de ogen strooien
Zandstorm

2. Water

Zonder water kunnen we niet leven. We zijn er in ontstaan en we drinken het. Het stroomt door ons heen, scheiden het uit en maken ons ermee schoon. Je kunt er van alles in oplossen. Ook kunnen we er op varen en erin zwemmen. We kunnen erin zinken en verdrinken en het dooft de grootste vuren. Het mysterie van het water en de zee heeft ons altijd verwonderd. Water kan ook als regen met bakken uit de hemel komen en onze akkers bevoeien. Als het heel koud is bevriest het en krijgt het de vorm van hagel, sneeuw en ijs.

Als het warm is ontdooit het ijs en uiteindelijk verdampt het tot wolken in de lucht. Het keert altijd weer terug tot zijn oorspronkelijke vorm.

Associaties

Afkoelen
Aquarel-verf
Alcohol
Bad/baden
Beekje
Bevriezen
Bloed
Blussen
Bron
Dauw
Diepzeeduiken
Dopen
Dooien
Douchen
Draaikolk
Drank
Dronken
Drinken
Drinkwater
Druppels/druppelen
Druppel die de emmer deed overlopen.
Druppel op een gloeiende plaat.
Fontein
Frisdrank
Gieter
Gletsjer
IJs (klontjes)
Inkt
Inschenken
Koken
Kopje onder gaan
Koudwatervrees
Meer
Mist
Moeras

Materialen als inspiratiebron
RhondaSpates.com

Nestis = romeinse god van water
Nevel
Oceaan
Ontdooien
Opgieten
Oplosmiddel
Oplossen
Opzuigen (water door bomen)
Overspoelen
Overstroming
Parfum
Regen
Roeren
Rivier
Smelten
Sneeuw
Spoelen
Sprenkelen
Sputten
Stromen
Thee
Tranen
Urine
Varen boot, kayak, zeilen
Verdrinken / verdrinking
Verfrissen
Verkoeling
Verwateren
Vissen
Vloed
Vloeibaar
Vloeistof
Wassen
Water
Water naar de zee dragen
Waterdrumming

Materialen als inspiratiebron
RhondaSpates.com

Waterpas
Waterpolo
Weken
Wolk
Zee
Zeemeermin
Zeewater - zout (keti koti-ritueel)
Zeilen
Zinken
Zoetwater
Zondvloed
Zweet
Zwemmen

3. Lucht

Zonder Lucht kunnen we niet leven. We ademen het in en uit. Lucht is overal om ons heen. Onze atmosfeer/lucht creëert een beschermlaag om onze aarde. Het houdt de straling uit de kosmos buiten en zorgt ook dat onze temperatuur niet te hoog of te laag is. Ook daardoor kunnen we leven op aarde.

We kunnen er in vliegen en zweven. Ook vangt de lucht het licht van de zon op en breekt het in een prisma van kleuren.

De lucht draait mee met de aarde en waait alle kanten uit, mee met de temperatuur.

Lucht trilt en verplaatst ook trillingen. Daardoor is er geluid en kunnen we elkaar horen. Zonder lucht geen muziek.

Lucht draagt water in de wolken. Het draagt vervuiling, maar ook de bellen die wij blazen.

Associaties

Adembenemend

Ademen - de laatste adem - de eerste & in- en uit-

Materialen als inspiratiebron
RhondaSpates.com

Ademloos
Aerodynamisch
Airco
Aromatherapie
Atmosfeer
Beweging - bewegen...
Blazen
Bliksem
Briezen
Bubbels
Buitenlucht
Cycloon
Donder (-slag)
Fluiten
Fluisteren
Gas
Geluid (verplaatst zich door de lucht)
Geluidloos
Geur
Hangen
Hanggliden
Hemel
Inspirare
Libelle
Licht (komt net als geluid via de lucht)
Lucht
Luchtballon
Luchtbed
Luchtbel
Luchtdruk
Luchthaven
Luchtig
Luchtkasteel
Luchtledige
Luchtvervuiling
Mist

Materialen als inspiratiebron
RhondaSpates.com

Noet = egyptische luchtgodin
Orkaan
Pranan
Prisma
Regenboog
Rook - roken (sigaret, pijp, vredespijp)
Sjoe = luchtgod
Slingeren
Speeksel
Stilte
Storm - stormen
Suizen
Thermiek
Tornado
Transparant
Trillen- trilling
Turbulentie
Typhoon
Veer
Ventilator
Vleugels
Vliegen
Vliegtuig
Vliegveld
Vogel
Waaien
Waaier
Weer
Weerbericht
Wind
Windkracht
Windturbine
Wolken
(Zaden verspreiden door de lucht)
Zandstorm
Zeus = romeinse god van lucht

Materialen als inspiratiebron
RhondaSpates.com

Zuurstof
Zuurstofgebrek
Zweven

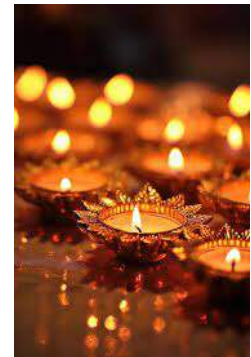
4. Vuur

De zon, het licht en Vuur hebben ons altijd gefascineerd. Natuurbranden ontstaan door bliksem en vulkaanuitbarstingen. Het heeft ons afgeschrikt, maar ook opgewarmd. We bereiden ons voedsel boven het vuur. Alles wat met vuur in aanraking komt zal zijn oorspronkelijke vorm en kleuren verliezen. Het wordt erdoor verteerd.

Vuur ervaren we ook als een uitdaging. We hebben voor hete vuren gestaan en op hete kolen gelopen en gezeten. Al eeuwen maken we vuurwerk en vuurwapens. Vuur ontsteekt brandstof en kaarslicht.

En we kunnen het doven met water of door zuurstof weg te halen.

Vuur inspireerde ons ook om een gloeilamp en elektriciteit te creëren.

Associaties

As

Bakken (voedsel en keramiek)

Barbecue

Beltane = keltisch vruchtbaarheidsfeest met vreugdevuur

Bliksem

Blussen

Brand

Brandbaar

Branden

Brandmerk

Brandstof

Burning man

Chinees nieuwjaar

Materialen als inspiratiebron
RhondaSpates.com

Cremeren
Doven
Electriciteitsnet
Fakkelt
Haardvuur (koken, licht, warmte)
Hades = romeinse god van vuur
Hephaistos = griekse god van smeedkunst & vuur
Hestia = romeinse godin
Hitte
Izanami = Japan.
Kaars
Kaarslicht
Kampvuur (licht, warmte, bescherming, verzamelplek, kookplek)
Koken
Kolen / hete kooltjes
Lampion
Lantaarn
Lava
Loki = germaans
Lont
Lucifer
Lucifer
Magma
Matarisjwan = india
Noodvuur/Nodfyr = germaans
Olympische vlam
Ontsteken
Ontsteking
Pele = Hawaii
Roet
Rook
Sauna
Schaduw
Smeden
Smeulen
Smid

Materialen als inspiratiebron
RhondaSpates.com

Solderen
Tatewari = Huichol/Mexico
Verbranden
Verschroeien
Viracocha = inca
Vlam vatten
Vonk
Vreugdevuur
Vulcanus = romeinse god
Vulkaan
Vuren
Vurig
Vuur
Vuurpijl
Vuurwapen
Vuurwerk
Waxinelichtjes
Xiutecuhtli = azteeks/maya's
Zon
Zweethutceremonie

5. Hout

Ooit leefde hout. Het waren de bomen in het bos en de struiken in de duinen. Vogels bouwen hun nesten van de twijgjes en takjes. Wij bouwen er onze kampvuren, hutten en hekken mee. En later onze huizen met daken en vloeren. We zagen en hakken het en maken het mooiste houtsnijwerk en allerlei muziekinstrumenten.

En we zaaien de zaden om nieuwe bomen aan te planten, die bloemen en vruchten dragen. Hout drijft op water en hout brandt.

Door de bomen zien we soms het bos niet meer en van dik hout zaagt men planken. We maken er ook papier van en houtskool waar we mee begonnen te schrijven.

Materialen als inspiratiebron
RhondaSpates.com

Associaties

Acacia

Altaar

Bamboe

Bladeren

Blanco papier

Bloemblaadjes

Bloemen

Boom

Boombast

Boomstam

Boomstronk

Boomwortels

Bos/ oerwoud

Brandhout

Cactus

Canvas

Cellulose

Dor hout

Fotosynthese

Fruit

Gitaar

Harp

Hars

Henna

Hout

Houtdruk

Houtrot

Houtskool

Houtsnijwerk

Houtsnippers

Huizenbouw

Jaarringen

Jute

Materialen als inspiratiebron
RhondaSpates.com

Kalebass
Kaneel (=binnenbast van scheuten van kaneelboom)
Karton
Kerstboom
Kist
Kokosnoot
Kruiden
Levensboom
Lucifer
Mandenmaken
Marimba
Meubels
Oogst
Palmboom
Papier
Papierkunst
Papier-maché
Parket
Plank
Plant
Plantaardige oliën
Plukken
Rubber
Sisal
Sprokkelhout
Stok
Struik
Tak/Takje
Twijgje
Totempaal
Was
Wilgentenen
Zaad/zaden
Zaag/zagen
Zaagsel
Zaaien

6. Metaal

Metaal bevindt zich meestal diep onder de aarde.

Er zijn veel soorten metaal met allemaal eigen

kenmerken. Wat metaal onderscheid van steen is dat we het kunnen verwarmen, smelten en bewerken.

We bleken het ijzer te kunnen smeden als het heet was. Metaal is sterk en wordt bij hogere temperaturen buigzamer en makkelijk om te vormen. Gereedschap en wapentuig, maar ook sieraden, munten en ornamenten werden en worden nog steeds van allerlei soorten metaal gemaakt.

Sommige metaalsoorten zoals goud bleken goed bestand te zijn tegen allerlei omstandigheden. Andere soorten zoals verweerden en verroesten snel, vooral als het in aanraking met water kwam. Ook werd ontdekt dat je van zilver en glas een spiegel kunt maken. En koper bleek stroom te geleiden, waardoor we allerlei apparaten van energie konden voorzien.

Associaties

Aluminium/ aluin

Beker goud, zilver, brons

Bel

Bestek

Bladgoud

Blik

Bron

Doorknippen

Edelmetaal (= eeuwig recyclebaar)

Edelsmid,

Electriciteitsdraad

Emaill(ren)

Erts

Figuurzagen

Gereedschap

Materialen als inspiratiebron
RhondaSpates.com

Glitters
Gloedraad
Gloeilamp
Gong
Goud
Gouden tand/kies
Gulden snede
Halsketting
Harnas
Heavy metal
Hekwerk
IJzer
IJzerdraad
IJzer-oxide = oker (Frankrijk)
Juwelen / juwelier
Ketting
Klankschaal
Kledinghanger
Klok
Knippen
Kogels
Kompasnaald
Koper poetsen
Kroon
Kroonjaar
Kroonjuwelen
Kroontjespen
Kwikthermometer
Kwikzilver
Lepel
Lineaal
Lood
Magneet
Medaille / medaillon
Mes
Metaalbewerking

Materialen als inspiratiebron
RhondaSpates.com

Munt / geld
(Ergens munt uit slaan)
Naald
Nijptang
Oorbel
Paperclip
Pistool
Prikkeldraad
Punaise
Ring
Roest/en
Roestvrijstalen
Schaar
Schroef (-draad)
Schroot
Schuren /schuursponsje
Sieraden
Sleutel
Slot
Smelten
Snedes
Snijden
Speerpunt
Speldje
Spiegel
Spijkers (met koppen slaan)
Staal
Televisierring
Trompet
Vliegtuig
Weegschaal
Wijzerplaat (horloge/klok)
Zagen

Materialen als inspiratiebron
RhondaSpates.com

Bronnen

- “De creatiespiraal” van Marinus Knoope
- “Het boek der Symbolen” van Taschen
- “Empedokles, Aarde, water, lucht en vuur” van Rein Ferwerda
- “Rituelen beleven” van Iris van Noorden
- “De Aromatherapiegids van Gill Farrer-Halls
- “Spreekwoorden verklaard” van dr. C.G.L. Apeldoorn en R. van Riet
- “Mystagogie” van Tjeu van den Berk
- “Diep onder onze huid” van Herman de Roos